

VATTENRÅDET – Vänerns sydöstra tillflöden

Protokoll fört den 23 april 2018 vid sammanträde med styrelsen på Kerstinsås, Nossebro, 09.00-12.00.

Anders Månsson, Götene
Stefan Aldén, LRF
Kent Holgersson, Lidköping
Johan Hillström, VKraften
Lennart Petterson, valberedningen

Lars Berg, Skara
Bengt Viktorsson, Essunga
Camilla Lundgren, Lidköping
Lennart Sundh, sekreterare

Ordföranden för dagen Stefan Aldén hälsar välkommen till styrelsemötet. Deltagarna presenterar sig.

1. Justeringsman

Bengt Viktorsson, Essunga kommun utses till justeringsperson.

2. Ekonomi

Lennart redogör för 2017 års ekonomiska resultat. Projektet fiske i lugnflytande vatten är helt genomfört. När det gäller undersökningar av miljögifter i fisk, så är inskickade fiskar analyserade. Resultat har levererats i form av en excelfil. Det återstår dock en skriftlig rapport som väntas bli färdig i maj.

Sammantaget blir den kalkylerade förlusten på -284 000:- istället ca -171 000:-. Orsaken till det förbättrade resultatet är bl.a. att miljögiftsundersökningen inte är helt klar och kostnaderna för sekreterare, kurser/konferenser, arvoden och Vattendagen blivit lägre än väntat. Styrelsen godkänner den ekonomiska redovisningen som också presenteras på rådsstämman.

3. Verksamhetsberättelse 2017

Verksamhetsberättelsen för 2017 går igenom. Ett förslag från arbetsutskottet är att utskottet skriver under den istället för att hela styrelsen gör det. Det har tidigare år visat sig mycket svårt till omöjligt att nå hela styrelsen för en underskrift. Styrelsen godkänner verksamhetsberättelsen och beslutar att nuvarande arbetskott skriver under berättelsen. Sekreteraren skriver ut en aktuell version och skickar runt den till arbetsutskottet för underskrift.

4. Verksamhetsplan 2019 och budget 2018-2019

Lennart går igenom förslaget till verksamhetsplan för 2019. Målet är som tidigare en bra och effektiv miljöövervakning, en fortsatt dialog med allmänheten genom anordnande av Vattendag, samråd med vattenmyndighet och länsstyrelse m.m. Inom recipientkontrollen märks framför allt fiskundersökningar. Som specialprojekt kan biologiska undersökningar såsom inventering av stormusslor, makrofytter eller utökad provtagning av "vattenråds-kandidatsår" som Storebergsån och Lannaån genomföras. Man kan även tänka sig vattendragsvandringar. Att testa e-DNA som är en ny metod för fiskundersökning, genomgång av förekomster av rödlistade arter via ArtPortalen samt återinventering av vattenväxter kan också vara möjliga specialprojekt menar styrelsen.

2019 indexhöjs medlemsavgifterna enligt beslut på rådsstämman 2016.

Lars undrar hur resultaten av undersökningarna används av medlemmarna. Lennart berättar att en enkät gjorts ganska nyligen som visar på stor variation i användning och

spridning av dels resultat dels årsrapport. Lennart mailar resultatet till Lars.

Styrelsen beslutar godkänna verksamhetsplanen med budget 2018-2019 som också utgör styrelsens förslag till rådsstämman i maj.

5. Recipientkontrollen

* Specialprojektet – Miljögifter i biota.

Resultatet av miljögifter i biota har rapporterats i form av en excelfil från ALS. Den skriftliga rapporten från ELK AB är dock ännu inte färdig. I maj hoppas vi att den ska vara helt klar för spridning till medlemmarna och allmänheten. Fisk för analys fångades under 2016-2017.

* Specialprojekt 2018.

Arbetsutskottet har föreslagit att vi avvaktar med specialprojekt för 2018. Fisket i lugnflytande vatten och miljögiftsprojektet bör utvärderas först. Styrelsen går på arbetsutskottets linje och beslutar att flytta fram 2018 års specialprojekt.

6. Rapporteringen av 2017 års verksamhet. Begäran om verksamhetsbidrag 2018.

Lennart går igenom den årliga rapporteringen av föregående års verksamhet till Vattenmyndigheten och begäran om verksamhetsbidrag. Både redovisning och ansökan om bidrag är inskickad före sista datumet 15 april. Ekonomisk redovisning för 2017, verksamhetsberättelse, verksamhetsplan och budget har bifogats ansökan.

7. Remiss – Arbetsprogram och Översikt över väsentliga frågor.

Sveriges fem vattenmyndigheter genomför samråd under perioden från den 1 november 2017 till den 30 april 2018. Samrådet omfattar två separata delar (delsamråd) inom vattenförvaltningen:

Delsamråd 1: Förslag till åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer för nya prioriterade ämnen i ytvatten och PFAS i grundvatten, samt reviderade miljökvalitetsnormer för särskilda förorenande ämnen (koppar och zink) i ytvatten.

Delsamråd 2: Arbetsprogram med tidplan för samtliga vattendistrikt, samt för Västerhavets och Södra Östersjöns vattendistrikt även översikt över väsentliga frågor.

Arbetsutskottet har uppdragit åt Lennart i uppdrag att titta närmare på delsamråd 2. Ett förslag till remissvar har skrivits och mailats ut till arbetsutskottet och styrelsen. Förslaget går igenom fråga för fråga. Johan menar att den prioritering som efterfrågats från Vattenmyndigheten och de förslag sekreteraren lagt, sannolikt kommer få stå tillbaka för en nationell prioriteringslista som håller på att tas fram.

En generell synpunkt gällande frågan om synergieffekter och som mötet lägger till, är att samverkan med Greppa Näringen är av stort värde.

På frågan om vilka samverkanssammanhang som Vattenmyndighetens insats gör stor skillnad vill mötet framhålla exemplet Dofsanprojektet. Dofsanprojektet som genomfördes för några år sedan innebar att myndigheten på bred front förankrade idéer och spred kunskap om vattendraget och möjliga åtgärder hos de närboende. En vatten-grupp med bred representation skapades och idéer om åtgärder mejslades fram gemen-

samt. Folk var då engagerade och projektet gav mycket lärande. Förståelsen för processer och aktiviteter kring Vattendirektiv, Vattenråd, Åtgärdsprogram mm ökade.

På frågan om var det behövs särskilda insatser för att hålla kvar vatten på land som infiltrerar till grundvattnet menade mötet att lokalt omhändertagande av dagvatten kan vara en bra och viktig åtgärd generellt sett. Fördröjningsmagasin både upprätthåller grundvattennivåer och bidrar till minskade risker för höga flöden och översvämningar. Lennart tror också att kustbandet i Bohuslän kan vara särskilt utsatt p.g.a. av låg nederbörd, hög vattenkonsumtion sommartid och begränsade grundvattenmagasin.

De kompletterande synpunkterna läggs in i förslaget till remissvar.

8. Nyheter från Länsstyrelsen.

Johanna som inte är närvarande idag har mailat över en lista med punkter över vad som är särskilt aktuellt på Vattenmyndigheten och länsstyrelsen just nu. Här framgår bl.a. att en ny statusklassning startar 2018 och pågår under halva 2019 och att de gör det mesta av arbetet i vattendatabasen VISS. Vidare så sker nu Samråd om nya miljögifter och översikt över väsentliga frågor, samt snart även Samråd om kraftigt modifierade vatten för vattenkraft. Mätkampanjen som länsstyrelsen initierade förra året fortsätter. De vattenråd och kommuner som vill medverka kan göra det. Här finns även tips om *Var pengarna finns*. Beskrivningen av var man kan hitta bidrag till olika projekt och åtgärder är nu uppdaterad. Se länken

<http://www.lansstyrelsen.se/VastraGotaland/SiteCollectionDocuments/Sv/miljo-och-klimat/miljomal/var-finns-pengarna.pdf>

9. Rådsstämman i Götene den 22 maj.

Rådsstämman är inbokad på Kinnekullegården. Lennart håller kontakt med Anders om det lokala arrangemanget. Eventuellt kan vi göra något vattenrelaterat besök i närområdet. Valberedningen har inte fått några indikationer på att styrelsemedlemmar avsagt sig sitt uppdrag. Dan Gabrielsson föreslås tillfrågas att vara kvar som ordförande nästa period.

10. Rapporter och skrivelser

* Vattenrådets dag 21 mars.

Lennart och Johan representerade Vattenrådet på Vattenrådets dag i Göteborg. Programmet var gediget och omväxlande. Vi fick bl.a. vet att bidragsnivåerna höjts för anläggande av våtmarker till som högst 90 %. Östersjöstören, ett levande fossil som påträffats i Göta älv kan ev. vara på väg tillbaks?

Hur man i Danmark arbetar med s.k. "Oplandskonsulenter" fick vi också höra. "Oplandskonsulenter" är en rådgivningsverksamhet mot lantbrukare. Konsulenterna står mitt emellan myndigheten och brukaren som en egen enhet. Man satsar ofta på riktigt stora projekt men även på små våtmarker som bara utgör någon procent av tillrinningen. Fältarbetet t.ex. rekognoscering efter bra våtmarkslägen genomförs tillsammans med brukaren.

Vidare fick vi höra om kulturmiljöer utmed Nossan. Kulturmiljöer har klassats i 4 klasser. Mer att läsa finns i en rapport på länsstyrelsens webbgis under VaKul. Rapport 2017:39.

Naturskyddsföreningen berättade om VivaVatten, åtgärder som kan genomföras utan tillstånd enligt miljöbalken.

Man fick även en introduktion i GDPR, den nya dataskyddsförordningen. Den startar den 25 maj 2018. Förordningen omfattar behandling av personuppgifter. Behandling innebär insamling, registrering, lagring, bearbetning, spridning m.m.

Beslut: Dagens mötesdeltagare godkänner att Vattenrådet får insamla, registrera, lagra, bearbeta, sprida och publicera personuppgifter inom ramen för Vattenrådets verksamhet.

*** Vattendag och jubileum.**

14 november anordnades Vattenrådets nionde Vattendag för allmänheten. Den här Vattendagen var förlagd till trakterna kring Valle och Brunnhemsberget. På Flämslätts Stifts- och Kursgård hölls ett förmiddagsspass med föredragningar om *grundvatten* där Lars-Ove Lång, SGU, Linda Danielsson, Länsstyrelsen och Anders Blom från SWECO tog sig an ämnet från lite olika infallsvinklar. Efter lunch gjordes en busstur med två stopp vid två stationer. Start vid naturreservatet Ruskela källa på Brunnhemsberget. Därefter besökte vi Skara kommuns nya vattentäkt på Axevalla hed.

För att uppmärksamma att Vattenrådet fyllde 60 år anordnades en jubileumsaktivitet på Flämslätts Stifts- och Kursgård, på kvällen den 14 november. Jubiléet lockade 15 personer varav några från tidigare styrelser. Samling och mingel efterföljdes av att sekreteraren gav en tillbakablick på Vattenrådets 60-åriga historia. Därefter intogs av en tre-rätters middag. Höjdpunkten på kvällen blev naturfilmaren Martin Falklinds betraktelse över temat VATTEN "*Expedition, den gamle och havet*".

*** Samrådsdag i Lidköping.**

Efter förfrågan från Lidköpings kommun deltog Lennart i december på ett möte där frågan om hur samarbetet mellan kommunen och Vattenrådet kan utvecklas. Kommunens fråga hade sin grund i att Vattenrådet vid många tillfällen efterfrågat en bättre kontakt mellan kommunala tjänstemän och Vattenrådet. Det visade sig att Lidköpings kommun hade många intressanta vattenrelaterade projekt på gång, bl.a. inventeringar av vandringshinder, utter och musslor. Presentation av Lidköpings arbetssätt skulle passa bra som programpunkt på vår kommande stämma.

*** Lidköping – Stadsinnovationer.**

Vattenrådet har fått en förfrågan att medverka i en referensgrupp till Lidköpings kommuns projekt Stadsinnovationer. I samband med byggnation av ett nytt avloppsreningsverk har kommunen planerat att anlägga en konstgjord bäck, ("Ängsbäcken"), för att leda ut renat vatten från reningsverket ut i Lidan. I samband med byggnationen anläggs även öppna dagvattenlösningar (dammar mm) för hantering av dagvatten. Lennart deltar vid förfrågan i kommande möten. Kostnader täcks fullt ut av projektet.

*** Makten över vattnet. Informations- och diskussionsmöte.**

Johan Hillström inbjöd till möte i Vara konserthus den 29 januari på temat *Makten över vattnet*. Förutom Johan som medverkade var föreläsare, deltog även Lennart, Bengt och Stefan. Bakgrunden till mötet är att missnöjet är mycket stort med hur myndigheterna hanterat de småskaliga kraftverken i samband med statusklassning, upprättande av åtgärdsprogram m.m. Med utgångspunkt från ett utkast till lagförslag från Miljö- och Energi-departementet, belystes nuvarande situation samt lagförslagets konsekvenser för den småskaliga vattenkraften. Anordnare var Stödföreningen för

småskalig vattenkraft, LRF, tillsammans med ett antal andra organisationer. Programmet innehöll flera föredragningar samt en utfrågning av representanter från flertalet av de politiska partierna. Mötet gav stor medial uppmärksamhet.

* Länsstyrelsens seminarie – Miljöövervakning av sjöar, vattendrag och grundvatten. Lennart deltog på länsstyrelsens miljöövervakningsdag den 8 februari där flera intressanta punkter avhandlades. Koordinator Ragnar Lagergren berättade att Sveriges miljöövervakning håller på att grundligt utredas.

Vidare fick vi höra om miljöövervakningen av grundvatten, miljöövervakningen av läckage av näringsämnen från tre större avrinningsområden, bl.a. vårt eget. Vi hörde även om s.k. mikroskräp, (plast), och att metoder för undersökning och övervakning av detta inte finns idag och att det kommer att saknas kanske minst 5-10 år framöver.

e-DNA presenterades som ett nytt verktyg inom bl.a. biologisk övervakning av fiskfauna.

Även klimatförändringarnas påverkan på miljöövervakningen i sjöar och vattendrag hade undersökts genom ett nationellt projekt. I projektet gjordes jämförelser av vattendata mellan två perioder, 1995-2000 och 2009-2014. Projektet omfattade både Nationell och regional data.

* Ambulerande provpunkten.

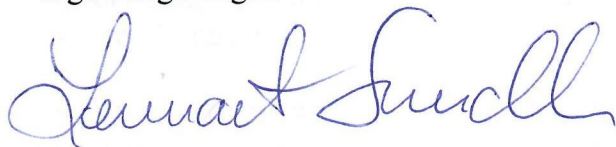
Lennart berättar att den ambulerande provpunkten som under två år legat i Herrljunga, Annelund, flyttats till Dofsan, Skara kommun, nedströms reningsverket. Förslag om detta har inkommit från Skara kommun.

* Ansökan om utträde ur Vattenrådet.

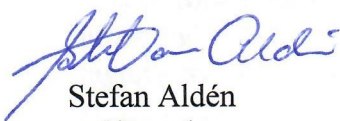
SVAFO:s har anmält intresse att avsluta medlemskapet i Vattenrådet – Vänerns sydöstra tillflöden vid årsskiftet 2018/2019. Orsaken är att SVAFO:s åtaganden vid f.d. Ranstadverken i Häggum upphör då.

Övriga frågor.

Inga övriga frågor.



Lennart Sundh, sekreterare



Stefan Aldén
ordförande



Bengt Viktorsson
justeringsperson